

Sygn.akt

Biuro Rzecznika Praw Dziecka Bartosz Sowier

**Wniosek w trybie art. 241 kpa - Dezyderat nr 4 Komisji do
Spraw Petycji z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie podjęcia
działań przeciwdziałających alienacji rodzicielskiej.**

Działając na podstawie art. 241 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 1960 Nr 30 poz. 168) - zwanej dalej kpa - wnoszę o:

1. Przedstawienie Dezyderatu nr 4 Komisji do Spraw Petycji z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie podjęcia działań przeciwdziałających alienacji rodzicielskiej Prokuratorom Regionalnym i przekazania drogą służbową prokuratorom prokuratur okręgowych i

rejonowych - celem zapoznania się i stosowania do wniosków i zaleceń Ustawodawcy.

2. Na podstawie art. 237 § 1 kpa w zw. z art. 244 § 1 kpa wnoszę o rozpoznanie niniejszego wniosku bez zbędnej zwłoki.
3. Na podstawie art. 244 § 2 kpa wnoszę o powiadomienie mnie na piśmie listem poleconym o sposobie załatwienia niniejszego wniosku. **Uzasadnienie**

Dnia 12 maja 2016 roku Komisja do Spraw Petycji Sejmu RP uchwaliła Dezyderat[1] nr 4 w sprawie podjęcia działań przeciwdziałających alienacji rodzicielskiej.

„Komisja do Spraw Petycji uznaje alienację rodzicielską, czyli ograniczanie czy pozbawianie dziecka kontaktów i rozwoju więzi z jednym z rodziców – za szczególnie ważny problem w obszarze polityki społecznej.

Alienacja rodzicielska jest efektem zachowań, występujących najczęściej w wyniku rozstania się (rozpadu związku – rozwodu) rodziców dziecka. Jednym z elementów alienacji jest przyznawanie głównej opieki nad dzieckiem jednemu z rodziców, co zarazem ogranicza kontakt z drugim z rodziców i w efekcie może wywoływać u dziecka wiele niepożądanych zachowań i zaburzeń. Zerwanie więzi między dzieckiem a jednym z rodziców jest dla tego dziecka krzywdą.

Każde dziecko dla swego prawidłowego rozwoju ma prawo i potrzebuje dobrej więzi z obojgiem rodziców.”

Fakt stosowania przemocy wobec dzieci polegającej na izolowaniu i ograniczaniu dziecku naturalnego prawa do wychowania i miłości obojga rodziców dostrzegł doradca społeczny Rzecznika Praw Dziecka dnia 12 maja 2016 roku podczas posiedzenia Sejmowej Komisji do Spraw Petycji.

Doradca społeczny Rzecznika Praw Dziecka Sędzia Agnieszka Rękas^[2]

„WYKLUCZENIE RODZICIELSKIE w stosunku do dziecka JEST NAJGORSZĄ KRZYWDĄ , JAKĄ MOŻNA ZROBIĆ DZIECKU, dziecko powinno się wychowywać, jeżeli nie w pełnej rodzinie, to w pełnej opiece i miłości rodzicielskiej.”

Prawo do utrzymywania i podtrzymywania więzi pomiędzy osobami bliskimi, w szczególności gdy jedna z nich jest dzieckiem, jest postrzegane jako podstawowy element życia prywatnego i rodzinnego. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka^[3], traktuje działania zmierzające do zerwania więzi pomiędzy rodzicem a dzieckiem, jako naruszenie art. 8 Konwencji z 4 listopada 1950 r. o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Zgodnie z treściami zawartymi w Informatorze dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie^[4], opracowanymi i publikowanymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości, oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, oraz Karcie^[5] praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie opracowanej i publikowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości, przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z tą definicją:

„Przemoc w rodzinie to wszystkie jednorazowe lub powtarzające się działania lub zaniechania osoby najbliższej, wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, zmuszające Cię do zachowań wbrew Twojej woli, w szczególności narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające Twoją godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.”

Najczęstsze formy przemocy w rodzinie to:

Przemoc psychiczna, np. obrażanie, wyzywanie, wyśmiewanie, szydzenie, okazywanie braku szacunku, poniżanie w obecności innych osób, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi, poddawanie stałej krytyce.

Nie ulega zatem najmniejszej wątpliwości, że naruszanie naturalnego prawa dziecka do równej opieki i miłości obojga rodziców jest najgorszą krzywdą jaką można zrobić dziecku, stanowi wobec dziecka przemoc.

Wskazaniem jest uczulenie osób odpowiedzialnych za losy najmłodszych obywateli tego kraju, na krzywdę i przemoc stosowaną wobec dzieci na masową skalę, w przypadku rozstania się rodziców dziecka. Działania uświadamiające i prawidłowa identyfikacja zaburzeń w rozwoju dziecka, zaburzeń w relacji dziecka z osobami najbliższymi, których to zaburzeń przyczyną jest przyznawanie głównej opieki nad dzieckiem jednemu z rodziców, może i powinna uchronić dzieci przed przemocą. Mając na względzie fakt, iż bez cienia wątpliwości osoby wymienione w pkt 1 petitum niniejszego wniosku w swojej pracy zawodowej kierują się tylko i wyłącznie dobrem dziecka, rozpowszechnienie wśród tych osób informacji o tym, iż ograniczanie prawa dziecka do kontaktu i równej miłości obojga rodziców jest przemocą i znęcaniem się nad dzieckiem, jest konieczne i uzasadnione.

-
1. [http://orka.sejm.gov.pl/opinie8.nsf/nazwa/pet_d4/\\$file/pet_d4.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/opinie8.nsf/nazwa/pet_d4/$file/pet_d4.pdf)
  2. <http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/biuletyn.xsp?sknr=PET-21> ,
<http://orka.sejm.gov.pl/zapisy8.nsf/0/47729A37FFB74BA1C1257FB900491D30/%24File/0059608.pdf>
  3. Zob. np. decyzję Europejskiej Komisji Praw Człowieka w sprawie Jonsson v. Szwecja z dnia 7grudnia 1987 r., skarga nr 12495/86, DR 54/187: „Naturalna więź między rodzicem i dzieckiem ma podstawowe znaczenie i (...) poszanowanie życia rodzinnego, w rozumieniu art. 8 oznacza, iż nie można odmówić tego kontaktu, chyba że istnieją poważne powody usprawiedliwiające taką ingerencję”. A. Nowicki w: Europejska Konwencja Praw Człowieka. Wybór orzecznictwa, Warszawa 1999, poz. 1217, s. 366.

Zob. też orzeczenia Międzynarodowego Trybunału Praw Człowieka powołane przez M. Grudzińską (w:) *Kontakty z dziećmi. Sądowe ustalenie. Orzecznictwo. Wzory*, Warszawa 2000, s. 49 – 53. Między innymi w sprawie A. Schultz i M. Schultz przeciwko Polsce (Decyzja ETPC z dnia 8 stycznia 2002 r., LEX nr 50239) Trybunał stwierdził, że „utrzymywanie wzajemnego kontaktu między rodzicami i dzieckiem stanowi podstawowy element życia rodzinnego a krajowe środki ograniczające takie kontakty są równoznaczne z ingerencją w prawo chronione przez art. 8 Konwencji”. W licznych orzeczeniach można też spotkać następujące stwierdzenie: „Wzajemne cieszenie się swoją obecnością przez rodzica i dziecko stanowi podstawowy element życia rodzinnego, a środki przewidziane w prawie krajowym je utrudniające prowadzą się do ingerencji w prawo chronione w art. 8 Konwencji (Tak ETPC w wyroku z dnia 27 kwietnia 2000 r. w sprawie K. i T. v. Finlandia, LEX nr 76876. Podobnie we wcześniejszym orzeczeniu (wyrok ETPC z dnia 8 lipca 1987 r. w sprawie B. v. Wielka Brytania, LEX nr 81022) znalazło się stwierdzenie: „Wzajemne korzystanie przez rodzica i dziecko ze swej obecności stanowi podstawowy element życia rodzinnego”.

4. <https://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie/osoby-dotkniete-przemoca-w-rodzinie/materialy-informacyjne/informator-dla-osob-dotknietych-przemoca-w-rodzinie/download.2157.0.html>
5. <https://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie/osoby-dotkniete-przemoca-w-rodzinie/materialy-informacyjne/karta-praw-osoby-dotknietej-przemoca-w-rodzinie-/download.2205.1.html>